

Det Energipolitiske Udvalg
Folketinget
Christiansborg
1224 København K

Att.: formand Jens Kirk

Sag nr. V000408.08
Dok. nr. 99228

Vores ref. ERCDK/ERCDK
erland.christensen@vattenfall.com
Tlf. 88 27 50 00

Side 1 af 4

12. maj 2009

Vedr. indsigelser mod forundersøgelse til eventuel CO2-lagring i Jammerbugt kommune

I anledning af at en gruppe lodsejere i brev af 30. april 2009 (EPU, Alm. del, bilag 294) har rettet henvendelse til Det Energipolitiske Udvalg om Vattenfalls projekt om mulig CO2-lagring i Vedstedstrukturen, vil Vattenfall gerne informere udvalget om status på projektet samt kort kommentere den rejste kritik af projektet.

Status: udskydelse af geologisk kortlægning på trods af positive tilsagn fra stort flertal af lodsejere

Efter aftale med Energistyrelsen og i forståelse med alle lodsejere gennemførte Vattenfall i 2008 seismiske målinger, der indikerer, at Vedsted-strukturen geologisk set kan være velegnet til CO2-lagring.

Efter planen skulle næste fase af de omfattende forundersøgelser (en 3D-kortlægning) være påbegyndt i forsommeren 2009. 306 lodsejere i området har indgået aftale herom med Vattenfall, og vi var parate til at gå i gang med arbejdet. Men da en mindre gruppe på 27 lodsejere ikke har ønsket at indgå i en aftale om de fortsatte forundersøgelser, har Vattenfall valgt at udskyde undersøgelsen midlertidigt.

Det gør vi med beklagelse. Vattenfall arbejder særdeles aktivt for at være med til at realisere Danmarks CO2-reduktionsforpligtelse. CO2-lagring ved Nordjyllandsværket vil være et vigtigt element i overgangsperioden, indtil fossile brændsler helt kan udfases.

CO2-lagring som klimavenlig teknologi anbefales i dag således af bl.a. EU, IEA, OECD og FNs Klimapanel.

Der er tale om meget omkostningskrævende investeringer, der dog også rummer et stort potentiale: CO2-lagring, kombineret med CO2-neutral biomassefyring, vil føre til, at Nordjyllandsværket om få år samlet set kan fjerne mere CO2 fra atmosfæren, end der udledes.

Da der tale om et betydeligt, komplekst projekt, har vi lagt vægt på at få de omfattende foranalyser iværksat hurtigst muligt.

At vi nu har valgt at udskyde næste fase af de geologiske undersøgelser, sker ud fra et ønske om at vinde gehør hos de protesterende lodsejere, hvad angår det nødvendige, tekniske forarbejde. Desuden ønsker vi at udbrede kendskabet til den efterfølgende myndighedsbehandling (med offentlig høring), der går forud for en beslutning om CO₂-lagring eller ej.

Gruppens henvendelse af 30. april 2009 udtrykker en forståelig bekymring for sikkerhedsaspekterne ved CO₂-lagring, men også misforståelser, som vi meget gerne ser korrigeret for at sikre en god, faktabaseret debat om emnet.

Sikkerhed har højeste prioritet

Sikkerhed er et nøgleord, også for Vattenfall. Det er derfor, vi ønsker at undersøge de geologiske forhold så grundigt, som det er tilfældet.

Vattenfall har ansøgt og fået myndighedernes godkendelse til at undersøge de geologiske forhold. Først når undergrunden er endelig undersøgt med seismik og testboringer, vil Vattenfall kunne vurdere, om strukturen sikkerhedsmæssigt er egnet til at lagre CO₂. Falder vurderingen positivt ud, vil Vattenfall indsende ansøgning til myndighederne, der efterfølgende vil foretage egne grundige vurderinger af analyse materialet. Myndighedsbehandlingen vil omfatte alle elementer – inkl. VVM-redegørelse med offentlig høringsrunde – som gælder alle større anlægsarbejder.

Udgifterne til forundersøgelserne er ganske betydelige, uden at der for Vattenfall er garanti for et positivt resultat. Det er selskabets vurdering, at der er tale om en nødvendig investering i en teknologi, der tegner lovende i forhold til at bremse de globale klimaændringer.

Erfaringer med CO₂-lagring

I Norge har man siden 1996 lagret 1 million tons CO₂ om året i et saltvandsholdigt sandlag nær Sleipner gasfeltet. Dette er sket uden problemer og viser, at lagring kan udføres i stor skala. I Ketzin nær Berlin påbegyndtes lagring for et par år siden og også her uden tekniske problemer eller gener for lokalbefolkningen. I Canada og USA bruges CO₂ til at øge olieindvindingen. I Norge og Storbritannien har der i de seneste år været planer om flere CO₂-projekter for at lagre CO₂ eller øge olieindvindingen, og indtil videre har de fleste af projekterne vist sig ikke at være økonomisk attraktive på grund af de store afstande til felterne i Nordsøen. Vi har ikke kendskab til projekter, som af tekniske eller sikkerhedsmæssige årsager er blevet standset.

Gruppen henviser i sin afvisning af det nordjyske CCS-projekt til dr. Ulf Bossel, der formidlet af professor Hvelplund, AAU, argumenterer mod CCS som teknologivalg. Bossels bidrag, som på væsentlige områder ikke er retvisende, skaber desværre en unødigt utryghed, som vi gerne vil bidrage til at reducere. I bilag 1 er Bossels udsagn gennemgået punkt for punkt.

Erfaringer med CCS – danske paralleller

Sikkerhedsaspektet er helt fundamentalt for vurderingen af CO₂-lagringsmuligheden. I dansk sammenhæng er det relevant at pege på de meget positive erfaringer fra gaslagrene i Stenlille og Lille Thorup. I Europa findes i dag mere end 100 velfungerende underjordiske naturgaslagre.

Ender myndighedsbehandlingen med, at Vattenfall kan gennemføre CO₂-lagringsprojektet, vil det indebære krav om meget omhyggelig overvågning af lageret nede i undergrunden. Denne overvågning er et krav i EU-direktivet om lagring af CO₂, men er naturligvis også i Vattenfalls egen interesse.

Til orientering eftersendes (større end 4 Mb) en ny brochure om "CO₂-lagring", udarbejdet af CO₂GeoNet – et netværk bestående af mere end 150 forskere ved 13 offentlige forskningsinstitutioner i Europa. Netværket sponseres af EU-Kommissionen under EU's 6. rammeprogram.

Ejendomsværdi

I den fremsendte henvendelse udtrykkes bekymring for 'hensynet til værdien af ejendomme'. Vattenfall deler ikke denne bekymring og kan henvise til følgende udtalelse af tidligere borgmester John A. Jensen, Stenlille:

"Det er et faktum, at naturgaslageret ikke har påvirket huspriserne, og hos lokalbefolkningen er der ingen skepsis over for lageret mere. Det var der i planlægningsfasen." (I mail af 2. december 2008 til Vattenfall)

Inddragelse af borgere og lodsejere

Vattenfall har siden februar 2008 gennemført en lang række informationsaktiviteter vedrørende CCS-projektet i lokalområdet i Jammerbugt Kommune. Det sket i dialog med en lokal følgegruppe samt en lodsejergruppe, der blev nedsat med det formål at forhandle erstatningsvilkår for gener i forbindelse med seismiske undersøgelser. Lodsejergruppen blev sammensat med sigte på, at alle landbrugsmæssige varianter skulle repræsenteres. Vi tog kontakt til en række lodsejere og bad dem indtræde i gruppen. Gruppen blev præsenteret på et lodsejermøde og efter forsamlingens ønske suppleret med yderligere tre lodsejere. Desuden deltog to landbrugskonsulenter som sagkyndige i udvalget. Der blev i samarbejde udarbejdet en aftale om erstatningsvilkår, der blev tiltrådt af alle i udvalget.

Forstærket informationsindsats

Vi er fuldt bevidste om, at der knytter sig usikkerhed til en ny og i Danmark uprøvet teknologi. Det er baggrunden for det meget omfattende forundersøgellesarbejde, der vil gå forud for en egentlig ansøgning om CO₂-lagring. Parallelt vil vi i den kommende tid udvide informationsarbejdet og fortsætte dialogen om de undersøgelser, der er nødvendige som grund-

lag for, at vi – og senere myndighederne – kan vurdere, om CO2-lagring er en farbar vej at gå for Danmark.

Vi står naturligvis gerne til rådighed for Det Enerkipolitiske Udvalg med yderligere information om CCS-projektet i Nordjylland. Såfremt det ønskes, deltager vi gerne i et møde med udvalget.

Med venlig hilsen
Vattenfall A/S

Erland Christensen
Head of Heat Nordic

Bilag 1: Vattenfalls bemærkninger til dr. U. Bossels notat i skrivelse fra 'Nej til CO2-lagring', dateret 30. april 2009

Bilag 2: "Hvad betyder geologisk lagring af CO2 egentlig?", udgivet af CO2GeoNet European Network of Excellence